

Dňa 1. novembra si pripomenieme 80. výročie narodenia Martina Slivku

Martin Slivka, režisér, scenárista, dramaturg, filmový teoretik, pedagóg, priekopník tzv. etnografickej línie slovenského dokumentarizmu, je osobnosť slovenskej kinematografie veľkého formátu. Vo svojich dokumentárnych filmoch, literatúre venovanej etnografii, filmu, fotografii, ľudovému divadlu, ale aj prostredníctvom svojej dlhoročnej pedagogickej činnosti zanechal po sebe všestranné a bohaté kultúrne posolstvo. V týchto dňoch si pripomíname jeho nedožitých 80. rokov.

Martin Slivka sa narodil 1. novembra 1929 v Spišskom Štiavniku. Vyštudoval odbor dokumentárneho filmu u prof. Karola Plicku na pražskej FAMU (1955) a v roku 1963 ukončil štúdium etnografie a folkloristiky na Filozofickej fakulte Univerzity Karlovej v Prahe. V roku 1955 začal pracovať ako dramaturg a scenárista, spolupracoval s Jaroslavom Pogranom, Dušanom Kodajom, Pavlom Čalovkom, Mikulášom Ricottim, Jozefom Zacharom a ďalšími tvorcami slovenskej kinematografie. Od roku 1967 pracoval v Štúdiu krátkych filmov v Bratislave najprv ako scenárista a dramaturg, neskôr aj ako režisér. Počas svojej tvorivej kariéry nakrútil vyše 140 filmov, prevažne autorských, kde bol autorom námetov, scenárov aj režisérom. Medzi jeho najznámejšie filmové diela patria *Voda a práca*, *Odchádza človek*, *Za tajomstvom mohýl*, *Ikony*, *Národný umelec prof. Karol Plicka*, *Ľudovít Fulla* či *Kresané do dreva*. Stal sa priekopníkom tzv. etnografickej línie slovenskej dokumentaristiky. Počas svojho života bol Slivka mimoriadne aktívny aj ako autor kníh, k jeho najznámejším patria *Karol Plicka vo filmovej faktografii* (1982), *Karol Plicka – Básnik obraz* (1982, druhé vydanie 1999), *Slovenský národopisný film* (1982) a *Pavol Socháň* (1985). Venoval sa výskumu slovenského ľudového divadla a folklóru, je autorom niekoľkých štúdií a statí do rôznych zborníkov a odborných časopisov. Bol spoluzakladateľom festivalu Etnofilm Čadca (1980). Od roku 1977 pôsobil ako pedagóg na VŠMU v Bratislave, kedy sa začala jeho bohatá pedagogická činnosť. Do tajov filmu uviedol niekoľko generácií slovenských filmárov. Stal sa historicky prvým dekanom Filmovej a televíznej fakulty VŠMU a v roku 1992 získal titul profesor.

Martin Slivka zomrel 23. septembra 2002 v Bratislave počas práce na projekte *Francúzski partizáni*. Za svoju tvorbu však získal vyše 40 významných ocenení na zahraničných festivaloch. Jeho film *Odchádza človek* z roku 1968 zaradilo UNESCO v roku 1995 do svetového kultúrneho dedičstva a mnohé z jeho filmov sú dodnes žiadané na rôznych podujatiach doma či v zahraničí. Martin Slivka získal v roku 1995 aj Cenu Igric za filmovú tvorbu – za celoživotné dielo v oblasti dokumentárnej tvorby a etnológie a v roku 2002 Cenu slovenskej filmovej kritiky za kritickú a publicistickú činnosť.

V roku 2008 nakrútil o Martinovi Slivkovi ako o mnohorozmernej osobnosti nielen slovenskej kinematografie, ale celej slovenskej kultúry, režisér Martin Šulík celovečerný dokument pod názvom *Martin Slivka – muž, ktorý sadil stromy*. Analyzuje a hodnotí v ňom Slivkove dielo a umiestňuje ho do európskeho kontextu. V nadväznosti na Šulíkov portrét nedávno vyšla aj publikácia Ingrid Mayerovej, Rudolfa Urca a Reného Lužicu *Ostáva človek. Martin Slivka*.